mer an der Defense e Problem haten, wou gewësse geheim Artikelen hu missen diskutéiert ginn. An do huet sech déi Fro konkret gestallt: Wat muss publizéiert ginn a wat net, wann déi national Sécherheet invoquéiert ass? Mä och an deem Avis juridique ass eng ganz kloer Konklusioun gewiescht, ee Prinzip, deen ass kloer: Soubal en Effet juridique do ass, an egal, wéi en Traité heescht, ob dat Memorandum of Understanding oder Konventioun oder Accord oder soss eppes ass, da muss e ratifizéiert ginn. An nëmme ganz kleng technesch Saachen, déi ausgetosch kënne ginn, wéi zum Beispill Télefonsnummeren, Kontaktpersounen oder esou Saachen, déi brauchen net publizéiert ze ginn an déi kënnen dann och geheim gehale ginn.

D'Praxis ass awer eng aner. D'Praxis ass eng ganz aner, an dat geet duerch déi dräi Parteien. Well mir hunn an deene leschte Jore gesinn, datt Ministeren ëmmer erëm international Accorden ofschléissen, zum Deel mat budgetäre Konsequenzen, déi juristesch Obligatioune fir eist Land mat sech bréngen, déi also der Constitutioun no missten hei an d'Parlament kommen, hei diskutéiert a ratifizéiert ginn, déi awer laanscht d'Parlament hir Effeten eraushuelen.

An dat geet duerch déi dräi Parteien. Mir hunn et bei der LSAP. Mir hunn et an der Entwécklungshëllef, wou déi sougenannt Programmes indicatifs de coopération fir eis finanziell Obligatiounen an aner Obligatioune géintiwwer Drëttstaten hunn a bis elo ni am Parlament diskutéiert a ratifizéiert goufen, konträr zu der Verfassung.

Mir hunn et an der Éducation nationale, d'DP, wou den Här Meisch nach viru Kuerzem e Memorandum d'entente mat Portugal ofgeschloss huet iwwert den Enseignement vum Portugiseschen an de Lëtzebuerger Schoulen. Woubäi nach zousätzlech muss gesot ginn, datt d'Verfassung, den Artikel 23 vun der Verfassung, explizitt seet, datt déi Saachen, déi mat der Instruction publique ze dinn hunn, dem Gesetz reservéiert sinn. Et kann also net iergendee Minister higoen an eppes maachen am Beräich vun der Educatioun, wat net iwwer e Gesetz ofgeseent ass. Hei sinn also gläich zwee Artikele vun der Verfassung violéiert. Deen een, den Artikel 37, datt d'Parlament muss ratifizéieren, an den Artikel 23, déi Domaine réservée à la loi.

Dat Drëtt ass e Beispill aus dem Beräich vun eise grénge Kolleegen. Do huet de Minister Bausch en Accord mam Cap-Vert iwwer Waffeliwwerungen ofgeschloss. Ech verstinn, datt déi gréng net gär hunn, wann d'Parlament hei iwwer esou eppes diskutéiert, mä och dat ass eng Saach, déi d'Parlament concernéiert. Mir kënnen net higoen an Accorde mat Drëttstaten iwwer Waffeliwwerungen ofschléisse laanscht d'Parlament.

Ech hu Question-parlementairen un den Här Meisch an un den Här Bausch gestallt, firwat se déi Accorden net dem Parlament virleeën.

Den Här Meisch huet geäntwert: „Dat brauche mer net, well dat ass e Memorandum d'entente, Memorandum of Understanding." An den Här Bausch huet gesot: „Dat brauche mer net, dat ass eng Deklaratioun." Dat ass konträr zu der Jurisprudenz vun eisen héchste Geriichter, konträr zum Avis juridique, well egal, wéi en Accord heescht, deen dëst Land géintiwwer engem Drëttstat ageet, soubal en Effet juridique, eng Obligatioun fir eis draus erauskënnt, an zemools, wou och nach budgetär Konsequenze sinn, muss en dem Parlament virgeluecht gi fir eng Ratifikatioun.

Déi Konklusioun, déi een, mengen ech, muss dorauser zéien, ass, datt dës Regierung d'Verfassung net esou anhält, wéi et misst sinn. Si probéiert, all déi Accorden, déi si stéieren, laanscht dëst Parlament ze kréien, an domadder violéiert se e Grondsaz vun eisem demokratesche Rechtsstat.

A meng Fro un d'Regierung ass: Wéini kréie mer endlech déi Accorden zur Ratifizéierung virgeluecht, déi der Verfassung no virun dëst Parlament gehéieren?

Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Kartheiser. D'Regierung huet d'Wuert.

M. Jean Asselborn, *Ministre des Affaires étrangères et européennes.*- Jo, Här President. Also ech mengen, fir d'Alleréischt, Här President, gi mer eis eens, souguer mam Här Kartheiser, dass mer den Artikel 37 vun eiser Verfassung hunn, deen zimlech kloer ass: „De Grand-Duc mécht d'Traitéen." Traitéë maachen ass also eng Prärogativ vum Grand-Duc. Den Effet vun Traitéen, déi de Grand-Duc mécht, also d'Regierung, déi kënnen awer eréischt a Kraaft trieden, wann d'Chamber per Gesetz approuvéiert huet a wa se och publizéiert sinn.

Ech mengen, bis dohinner si mer eis eens. Wou mer eis net eens sinn ..., an do misst een awer oppassen am Wuertgebrauch: „Verfassung violéieren" an esou weider, dat ass, mengen ech, e wéineg wäit gegraff. Et ass esou, dass mer eis och mussen eens ginn iwwert d'Definitioun vum Traité. A wat ech lech elo hei soen, dat ass dat, wat hei am Land säit nom Krich besteet, deem net widdersprach ginn ass vun iergendengem Geriicht, dass een nëmme vun Traité schwätze kann, wann och eng juristesch bindend Obligatioun entsteet - eng juristesch bindend Obligatioun entsteet! -, net einfach, wann dat e Caractère juridique huet, mä et muss eng juristesch bindend Obligatioun entstoen.

An duerfir, Här President: Et gëtt Absichtserklärungen, mir nennen dat Memorandum of Understanding. Et gëtt Absichterklärungen, et gëtt politesch Deklaratiounen, an dat sinn net automatesch juristesch Engagementer. An do ass den Ënnerscheed, dee mer maache mussen, wa mer wierklech de bonne volonté sinn. Soudass ech géif mengen, dass mer hei ganz kloer mat enger Fro konfrontéiert sinn, wou den Här Kartheiser mengt, d'Regierung géif d'Verfassung violéieren, an dass déi muss mat Neen, absolutt mat Neen, beäntwert ginn. E Memorandum of Understanding, deen net juristesch bindend ass, brauch net ratifizéiert ze ginn a gëtt a kengem Land, dat eng äänlech Constitutioun huet wéi mir, duerch d'Chamber ratifizéiert.

Den Här Kartheiser hat e puer Beispiller gesot. Am Abrëll 2017 sinn - an do si jo och scho Question-parlementairë vun him driwwer gestallt ginn an en huet eng kloer Äntwert kritt - Absichtserklärungen ënnerschriwwe gi mat der portugisescher Regierung iwwert d'Educatioun. Dat concernéiert da virun allem déi portugisesch Bierger a portugisesch Kanner hei am Land, an do si mer ganz kloer net am Kader vum Artikel 37.

Dat heescht awer och, ech soen et nach eng Kéier, dass, wa juristesch Obligatiounen an esou engem Text stinn, da muss d'Chamber den Text virgeluecht kréien an e muss och publizéiert ginn.

Wann, an dat soen ech och ganz kloer, e Memorandum of Understanding ugeholl ginn ass an d'Regierung wëllt dann an dee Memorandum of Understanding Elementer drasetzen, wou eng juristesch Obligatioun entsteet, da muss dat selbstverständlech och esou séier wéi méiglech der Chamber virgeluecht ginn an och guttgeheescht ginn.

Iwwert d'Delaie steet am Artikel 37 näischt. Mä et ass kloer, dass esou laang, wéi d'Chamber bei Traitéen net implizéiert ass, den Effet net a Kraaft trëtt.

Bon, ech mengen, Dir wësst dat, d'Publikatioun vun der Loi d'approbation gëtt am Journal officiel gemaach, an dann hëlt deen Traité och seng Effeten. Mir hunn, Här President, ech soen dat och hei ganz kloer, als Regierung - an ech mengen, ech war a kenger Regierung, wou dat jee eng Kéier mat Féiss getrëppelt ginn ass - Geheimtraitéë gemaach (veuillez lire : keng Geheimtraitéë gemaach). Et steet an der Constitutioun, dass Geheimtraitéen ofgeschaaft sinn zu Lëtzebuerg, dass et där keng gëtt. Et sinn där ginn an enger Zäit, wou Krich war hei, oder vläicht vill méi nach virdrun, mä d'Verfassung selwer huet all Geheimtraité ofgeschaaft.

Dat, wat et gëtt, dat sinn Actes d'exécution. Ech mengen, Här Kartheiser, et gëtt Saachen, wou ganz kloer den Traité dat Wichtegst ass, an d'Chamber kritt deen Traité virgeluecht. An da kënnen et Actes d'exécution ginn, zum Beispill am Beräich vun der Defense, wou dat dann net op d'Place publique muss geluecht ginn, well et confidentiel ass. Dat ass net nëmmen zu Lëtzebuerg esou.

Ech kenne mech elo net aus an deene geheime Geschichten. Vläicht wësst Dir do besser Bescheed wéi ech. Mä ech wëll nëmme just soen, dass mer hei an dëser Regierung an an deene Regierunge virdrun ni eppes gemaach hunn, och net bei den Actes d'exécution, wat géint eis Verfassung géif verstoussen.

Voilà! Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Asselborn. Mir kommen ...

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Ech wollt nach eng Kéier nohaken.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Jo, Här Kartheiser, Ar Riedezäit ass verbraucht.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Neen, neen, dat steet am Reglement. Et kann een nofroen nach eng Kéier, dat heescht …

M. Fernand Etgen, *Président.*- Am Kader vun där Riedezäit, déi engem zur Verfügung steet, huet ee mat der Zousazfro fënnef Minutten zegutt. An Dir hutt fënnef Minutten a 40 Sekonne verbraucht.

M. Gast Gibéryen *(ADR).*- Neen, neen.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Ech mengen net. Mir kucken dat no, Här President.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Här Asselborn, sidd Dir d'accord, datt den Här Kartheiser lech eng Zousazfro stellt?

M. Jean Asselborn, *Ministre des Affaires étrangères et européennes.*- Selbstverständlech.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Här Kartheiser, Dir hutt da kuerz d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Här President, mir misste waarden, bis mer dat am Reglement gekläert hunn. Well et ass jo awer eng Grondsazfro, déi eis alleguer interesséiert, wat do d'Recht ass vun deemjéinegen, deen esou eng Fro stellt. Ech mengen, dat betrëfft eis all.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Et ass den Artikel 85 an et ass de Punkt 5 vum Artikel 85. Et ass op der Säit 31 a menger Versioun. Ech bieden lech, Här Kartheiser, d'nächst Kéier virun der Sitzung d'Reglement ze studéieren.

Plusieurs voix.- Très bien !

Une voix.- Bis elo konnt een ëmmer nach nohaken, dat war ëmmer hei d'Praxis.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Dat ass och d'Praxis am Kader vun där Riedezäit. Här Kartheiser, gitt Der mer recht?

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Här President, ech ginn lech recht.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci.

Plusieurs voix.- Merci.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- An ech géif awer virschloen, fir datt de Sënn vun dëser Dispositioun hei respektéiert gëtt, datt mer an der Reglementskommissioun nach eng Kéier heiriwwer schwätzen, well et ass jo an eisem Sënn als Parlament, datt mer méi Rechter hunn als Deputéiert géintiwwer der Regierung. Dofir komme mer heirop an der Reglementskommissioun zréck.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Här Kartheiser, et ass dem President seng Missioun, fir ze kucken, datt d'Reglement agehale gëtt.

Plusieurs voix.- Très bien !

7. 7340 - Projet de loi portant modification de l'article 269 du Code pénal pour sanctionner les agressions contre les personnes participant à une mission de sécurité civile

M. Fernand Etgen, *Président.*- Bon, mir kéimen dann elo zum Projet de loi 7340, enger Ofännerung vum Artikel 269 vum Code pénal, fir d'Sanktioun vun Aggressiounen op Leit, déi bei ziville Sécherheetsmissioune matmaachen, ze erméiglechen. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Gilles Roth, den Här Max Hahn, den Här Dan Biancalana, den Här Roy Reding an den Här Marc Goergen. D'Wuert huet elo d'Rapportrice vun dësem Projet, déi honorabel Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

Mme Stéphanie Empain *(déi gréng), rapportrice.*- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, eis Pompjeeën, Rettungsdéngschter, Zaldoten, Polizisten an all déi aner, déi enger Mission de sécurité civile noginn, sinn e wichtege Pilier vun eisem gesellschaftlechen Zesummeliewen. Si sinn do, fir eis ze hëllefen, wann et eis schlecht geet. Si leeschten Éischt Hëllef, geréieren Nout- a Krisesituatiounen. Si sinn déi Éischt, déi do sinn, fir ze hëllefen, an déi Lescht, déi heemginn.

All dës engagéiert Matbierger hunn eisen déifste Merci a virun allem eise Respekt virun hirer Aarbecht verdéngt. Ouni si wäre mir e gutt Stéck méi schlecht drun. Mä dës Leit, déi dacks genuch, ënnert dem Asaz vun hirem eegene Liewen, anere Leit hëllefen, hunn et allze oft mat Beleidegungen, Provokatiounen, bis hin zu tätlechen Iwwergrëffer ze dinn.

Esou gouf et am Laf vum Joer 2018 59 Aggressioune géint Sekuristen, déi gemellt gi sinn. Dat ware 36 verbal Attacken, 21 Fäll, wou op si gespaut gouf, no hinne geschloe gouf oder getrëppelt ginn ass, an effektiv och 2 Fäll vun der héchster Geforekategorie. Dobäi muss ee soen, datt et sech heibäi ëm eng Donkelziffer handelt (veuillez lire : datt d'Donkelziffer bestëmmt nach méi héich ass), well dës Zuelen nach net esou laang erhuewe ginn an d'Sekuriste sécher nach net dee richtege Reflex hunn, fir all Incident ëmmer ze mellen. Dës Zuele sinn also net klengzerieden, well se eng Belaaschtung fir d'Leit am Déngscht kënnen duerstellen, an awer och, well se noutwendeg Rettungsaktioune verzögeren oder am Extremfall och verhënnere kënnen.

Bis elo konnten esou Aggressiounen net ausräichend sanktionéiert ginn, well dës Fäll dacks net vun eise Gesetzestexter ofgedeckt ginn. Deem soll heimadder elo entgéintgewierkt ginn duerch eng méi konkret Definitioun vun den Akte vun Aggressioun, vun de Persounen, géint déi se geriicht sinn, also elo och inklusiv deene Leit, déi un enger Mission de sécurité civile deelhuelen, an de Strofen, déi elo ze applizéiere sinn.

Wat de Projet de loi als solchen ubelaangt, handelt et sech hei ëm en Article unique, woufir den Avant-projet de loi der Justizkommissioun de 27. Juni 2018 virgestallt ginn ass. Dat war also nach e bësselche viru mengem Untrëtt vu mengem Mandat.

Den Text gouf den 9. Juli 2018 vum Här Justizminister deposéiert, wourobber de Statsrot säin Avis den 13. November 2018 ginn huet. Den Avis huet keng Opposition formelle beinhalt, en huet awer e puer Bedenke formuléiert. Deen Avis ass den 9. Januar 2019 an der Justizkommissioun analyséiert ginn a mir hunn dunn och den Umierkunge vum Statsrot Rechnung gedroen.

Den aktualiséierten Text ass dunn an der Kommissioun vum 16. Januar 2019 adoptéiert ginn an de Statsrot huet dësen a sengem Avis complémentaire vum 5. Februar validéiert, soudass de Rapport vun dësem Projet de loi den 13. Februar 2019 konnt ugeholl ginn.

Zum Inhalt vum Projet de loi: Dëse Projet de loi ass ze gesinn am Zesummenhang mat der grousser Reform vun de Rettungsdéngschter. Dës Reform hat jo mam Gesetz vum 27. Mäerz 2018 iwwert d'Organisatioun vun der Sécurité civile hire virleefegen Héichpunkt.

Hei gi mer elo nach e Schrëtt méi wäit, andeems Folgendes festgehale gëtt: Den Article unique komplettéiert den Artikel 269 vum Code pénal iwwert d'Rebellioun. Dësen Artikel stellt verbal oder physesch Attacke souwéi d'Behënnerung vu Persounen, déi eng Funktioun vum ëffentlechen Déngscht erfëllen, ënner Strof.

Am Moment falen zum Beispill dorënner: d'Dépositaires oder d'Agents de la force publique, d'Membere vum Personnel pénitentiaire, d'Preposéë vun der Douane, d'Offizéier an d'Agente vun der Police judiciaire oder administrative. Ech ziele se elo net alleguerten hei op, mä dës Lëscht gëtt elo dahingehend komplettéiert, dass elo och Persounen, déi eng Mission de sécurité civile erfëllen, dorënnerfalen.

Den Artikel 2 vum Gesetz vum 27. Mäerz 2018 iwwert d'Organisatioun vun de Rettungsdéngschter definéiert, wie mat der Notioun „personnes assurant une mission de sécurité civile" gemengt ass. Dat sinn d'fräiwëlleg Pompjeeën an d'Beruffspompjeeë vum Corps grand-ducal d'incendie et de secours, d'Militär vun der lëtzebuergescher Arméi, d'Personal vun der Police grand-ducale, d'Agente vum Stat, de Gemengen an den Organismes publics ou privés, d'Membere vun de Services d'incendie vun Entreprisen a Fabricken an och d'Membere vun Associatiounen oder Organismen, déi d'Sécurité civile an hirem Objet social stoen hunn, esou wéi se am Artikel 99 vum 2018er Gesetz definéiert ass.

Dës Opzielung ass och net exhaustiv a se ka mat der Zäit ergänzt ginn, wann aner Associatiounen oder Organismen d'Konditioune vun dësem Artikel 99 erfëllen.

Dann ass och nach ze soen, dass d'Notioun „préposés de douane" am aktuellen Artikel 269 vum Code pénal elo ersat gëtt duerch „agents des douanes et accises", dëst, fir dass mer d'gesamt Personal, wat am Numm vun der Administration des douanes et accises agéiert, schütze kënnen, well si am Kader vun de Kontrollen, déi si musse maachen, och a Gefor sinn, Affer vun Aggressioune kënnen ze ginn.

Wien also elo an Zukunft Sekuristen - also Pompjeeën, Zaldoten, Polizisten oder anert Personal, wat eng Mission de sécurité civile ausféiert - un der Exekutioun vun hirer Aarbecht hënnert, sief dat duerch verbal oder physesch Attacken, dee muss an Zukunft mat Strofe vun 251 bis 2.000 Euro a vun aacht Deeg bis sechs Méint (veuillez lire : mat Strofe vun 251 bis 10.000 Euro a vun aacht Deeg bis fënnef Joer) Haft rechnen, esou wéi dat bis elo och am Artikel 271 vum Code pénal bestrooft ginn ass.

Geschitt dat Ganzt ënnert dem Asaz vun enger Waff oder an engem Grupp, ginn d'Strofen entspriechend méi héich. D'Detailer dozou kënnen déi Interesséiert an den Artikelen 272 bis 274 noliesen.

Mat dëser Gesetzesännerung hu mir virun allem eist Zil erreecht, eise Rettungsdéngschter

am Fall vu Rebellioun déiselwecht Form vu Garantien zoukommen ze loossen, andeems d'Aggresseuren d'selwecht bestrooft gi wéi zum Beispill am Fall vun Aggressioune géint d'Police.

Ech mengen, mir sinn eis alleguerten eens, dass mir mat dësem Gesetzestext e wichtege Schrëtt maachen, fir d'Membere vun eise Rettungsdéngschter besser ze schützen. An deem Sënn géif ech heimadder och am Numm vun der grénger Fraktioun eisen Accord ginn. An ech soen all deene Leit Merci, déi un der Aarbecht fir dëse Projet de loi bedeelegt waren.

Une voix.- Très bien !

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Madamm Empain. Als éischte Riedner ass den honorabelen Här Gilles Roth agedroen. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Gilles Roth *(CSV).*- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, Merci och der Madamm Empain fir hire schréftlechen a mëndleche Bericht. D'CSV stëmmt selbstverständlech dësem Gesetzesprojet zou, well Aggressioune géint d'Rettungsdéngschter, ob dat professioneller sinn oder fräiwëlleger, grad ewéi Aggressioune géint d'Sécherheetsdéngschter an d'Police, dat geet net an dat ass inakzeptabel. Déi Leit, déi sti mat hirem Liewen do, fir anere Leit hiert Liewen ze retten.

Als CSV si mer awer och frou, dass d'Chamberskommissioun der Fuerderung vun der CSV nokomm ass, fir vun dem ursprénglech Projet de loi, esou wéi d'Regierung en deposéiert hat, ofzeréckelen an net dat Ganzt ze gesinn als Non-assistance à personne en danger, well de Statsrot mat Recht gesot huet, dass, wann ech e Rettungsdéngscht hënneren, fir seng Aufgaben ze maachen, dann hunn ech net selwer eng Non-assistance à personne en danger gemaach.

An zweetens soen ech och ganz kloer: An dem ursprénglech Projet de loi, esou wéi e vun der Regierung deposéiert war, do wier eng Aggressioun géintiwwer vun de Rettungsdéngschter mat bis zu fënnef Joer Prisong sanktionéiert ginn, par rapport zu enger Aggressioun géintiwwer vun enger Police mat just sechs Méint Prisong. Ech mengen, déi Differenz, déi ass net ze justifizéieren.

Ech muss awer soen, et ass vill iwwert d'Form diskutéiert ginn, mä net genuch iwwert de Fong. Well et steet net am Rapport vun der Chamberskommissioun - do kënnt Der soen, do kann d'CSV dann och hire Mea culpa maachen -, wat iwwerhaapt eng Rebellioun ass. Rebellioun ass Widderstand géint d'Statsgewalt au sens vun dem Artikel 269 vun eisem Code pénal.

Et ass awer esou, dass d'Jurisprudenze vun eisen héchste Geriichter, vun der Cour supérieure de justice, an deene leschte Joren och dat genau präziséiert hunn. An et ass net esou, wéi dat dann och de Moien an de Medien eriwwerkomm ass, dass einfach eng verbal Aggressioun oder, ech soen, d'Hënnere vun de Rettungsdéngschter un hirer Missioun, dass dat ënnert d'Rebellioun fält.

D'Cour supérieure de justice, déi huet a rezenten Uerteeler - ech verweisen do op en Uerteel vun 2012 - kloer d'Konditioune festgesat, wéini dass ech iwwerhaapt an eng Rebellioun falen. An do ass et net eng verbal Aggressioun. Neen, et zielt do eng Attack oder eng „résistance avec violence ou menace". Dat ass den éischten Tatbestand.

Den zweeten Tatbestand ass deen: D'„attaque ou résistance doit être dirigée contre l'un des agents mentionnés", dat heescht, et muss e Member vun de Rettungsdéngschter sinn, deen och nach am Exercice vu senge Fonctiounen ass.

An déi lescht Konditioun ass déi, dass de presuméierten Täter „en connaissance de cause" war, dass dat, wat e géint de Rettungsdéngscht gemaach huet, och am Exercice vun deem senger Fonctioun war.

Doraus ergi sech eng ganz Rei vu Konditiounen. An och d'Cour supérieure de justice huet dat kloer präziséiert. Also et muss een en „acte physique" maachen. Dat heescht also net eng „aggression verbale". Et muss een en „acte physique" gemaach hunn, deen entweder direkt ass oder, wa kee Kontakt do ass, dann ass et esou, wéi d'Jurisprudenz dat festhält, da muss et en „acte de nature à impressionner vivement" sinn. Dat heescht also, wann de Rettungsdéngscht zu mir seet: „Dir fuert elo no riets!", an ech fueren no lénks, da fält dat net ënner eng Rebellioun. Däers muss ee sech kloer bewosst sinn.

Et ass och esou, dass de Rettungsdéngscht am Exercice vu senge Fonctioune muss sinn, hie muss kloer am Exercice vu senge Fonctioune sinn.

Déi drëtt Konditioun ass déi: E muss och erkennbar am Exercice vu senge Fonctioune sinn. Dat heescht am Kloertext, et geet net duer, dass en einfach en T-Shirt unhuet, mä et muss och eng Uniform sinn, fir dass deejéinegen, dee presuméierten Täter ass, konnt logesch erkennen, dass en hei en Akt géint e Member vun de Rettungsdéngschter mécht.

Ech mengen, dat ass et zum Fong. An et wier utile, wann entweder de Justizminister oder d'Innenministesch, déi dohanne sëtzt, och géife via Circulairë präziséieren, dass et net esou ass, wéi et eriwwerkënnt. Wann ech eng verbal Aggressioun gemaach hunn oder ech hunn d'Rettungsdéngschter un dem Exercice vun hire Missioune gehënnert, da fält een net ënnert d'Konditioune vun dësem Akt, wat Rebellioun ass. An déi Leit, déi regelméisseg och Plaintë vun dem Syndicat national de la Police grand-ducale nogelauschtert hunn, déi wëssen, dass och do e Präzisiounsbedarf ass, wat déi konkret Applikatioun vun dëser Strofbestëmmung ass.

An als CSV stëmme mer selbstverständlech dësem Gesetzesprojet zou. Mir wieren awer frou, wann d'Regierung géif déi konkret Applikatioun vun dëser Dispositioun an der Praxis de Rettungsdéngschter an och de Policen nach eng Kéier präziséieren.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

Une voix.- Très bien !

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Roth. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Max Hahn. Här Hahn, Dir hutt d'Wuert.

M. Max Hahn *(DP).*- Merci, Här President. Als fréieren Offizéier bei de Beruffspompjeeën hunn ech leider selwer misse materliewen, wéi meng Kolleege wärend Asätz aggresséiert goufen. Oft ass et bei verbale Beleidegunge bliwwen. A ville Fäll koum et carrement zu schlëmmen, jo, zu ganz schlëmmen Handgräiflechkeeten.

Handgräiflechkeete géintiwwer vu Leit, déi am Asaz sinn, fir anere Mënschen d'Liewen ze retten, dat muss ee sech op der Zong zergoe loossen. Dat geet ganz, ganz wäit. 59-mol ass dat d'lescht Joer, also 2018, virkomm, also dass eis Rettungsdéngschter wärend Asätz aggresséiert goufen.

Léif Kolleegen, Aggressioune géintiwwer Rettungsdéngschter sinn en absolutten No-Go. Ech mengen, do si mer eis heibannen alleguer eens. Wie Leit aggresséiert, déi amgaange sinn, Mënscheliewen ze retten, muss mat aller Häert vum Gesetz bestrooft ginn. Dës Leit gefäerden näämlech net nëmmen d'Gesondheet vun eise Sekuristen, neen, si gefäerden och d'Gesondheet vun deene Leit, déi amgaange sinn, gerett ze ginn, de Leit an Nout.

Här President, et ass eng traureg Realitéit, dass d'Hemmschwell, fir d'Sekuristen ze aggresséieren, däitlech gefall ass. Dofir ass d'Politik gefuerdert. A mat dësem Gesetz gëtt reagéiert. Mat dësem Gesetz gëtt d'Aggresséiere vu Sekuriste mat bis zu fënnef Joer Prisong a bis zu 10.000 Euro bestrooft. Ech begréissen ausdrécklech, dass dëst Gesetz net nëmmen déi klassesch Rettungsdéngschter ofdeckt, mä jiddereen, deen am Asaz am Kader vun enger „mission de sécurité civile" ass. Et däerf hei näämlech keen Ënnerscheed gemaach ginn tëschent deene verschiddenen Unitéite respektiv Corpsen. Jiddereen, dee fir eis Sécherheet a fir eist Wuelbefannen am Asaz ass, soll d'nämlecht vum Gesetz geschützt ginn.

Här President, dëst Gesetz ass wichteg a richteg. An awer mécht et mech traureg, dass esou streng Strofen néideg sinn, fir eis Rettungsdéngschter ze schützen. Et mécht mech traureg, dass verschidde Leit net den néidege Mënscheverstand besëtzen a Mënschen attackéieren, déi selwer soss näischt am Sënn hunn, wéi anere Mënschen d'Liewen ze retten.

Et mécht mech och rosen. Et mécht mech rosen, dass duerch esou Leit Jonker sech et haut zweemol iwwerleeën, ob si wierklech wëlle Pompjee, Ambulancier oder Polizist ginn. Dofir ass et fir mech nieft de méi strenge Strofe genausou wichteg, d'Sensibiliséierungscampagne besonnesch an de Schoulen ze intensivéieren an och de spezifesche Problem vu Gewalt géintiwwer Rettungsdéngschter ze thematiséieren.

Här President, d'Vision zéro gëllt net nëmme fir eis Stroossen, mä och fir eis Rettungsdéngschter. Mir däerfe keng Toleranz vis-à-vis vun Aggressioune géintiwwer vu Mënschen am Déngscht hunn. An dofir stëmme mir och dëst Gesetz mat. Ech ginn dofir heimat den Accord, awer net ier ech der Rapportrice géif e grousse Merci fir hire schréftlechen a mëndleche Rapport soen an natierlech och e ganz grousse Merci nach eng Kéier un déi Leit riichten, déi sech berufflech an awer och fräiwëlleg dagdeeglech fir eis Sécherheet asetzen.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Hahn. An da wier et um honorabelen Här Dan Biancalana. Här Biancalana, Dir hutt d'Wuert.

M. Dan Biancalana *(LSAP).*- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, „#Respekt112 - Respektéiert déi, déi lech hëllefen" ass d'Informatiouns- an d'Sensibilisatiounscampagne, déi d'lescht Joer vum viregten Innenminister Dan Kersch lancéiert gouf, dëst fir op déi gewaltsam Iwwergréff opmierksam ze maachen, deene souwuel déi professionell wéi och déi fräiwëlleg Mataarbechter vun de Rettungsdéngschter ëmmer méi ausgesat sinn.

Am Juli 2018 hunn de Justiz- an den Innenminister zesummen de Projet de loi vun haut presentéiert. Ufanks 2018 gouf et a verschiddene franséischen Departementer aus deeneselwechte Grënn op Initiativ vun der Fédération nationale an départementale des pompiers och schonn eng Campagne mam Slogan: „Touche pas à mon pompier". Och hei sollt op d'Banalisatioun vun Iwwergréffer opmierksam gemaach ginn.

Beim CGDIS goufen et am Joer 2018 59 Meldunge vun esou Iwwergréffer. Dat sinn der ganz kloer 59 ze vill. De Grond, dës national Campagne zu Lëtzebuerg an d'Weeër ze leede souwéi och, iwwert de Projet de loi vun haut Sanktiounen anzeféiere fir Mënschen, déi Gewalt uwenden, dat weist, dass d'Hemmschwell kloer ofhëlt, anerefalls bräichte mer se net.

Dat ass och sécher en Zeeche vu Respektlosegkeet, a fir esou e Verhale gëtt et sécher keng Toleranz. Wann d'Mataarbechter vun de Centres d'incendie et de secours selwer Affer vu Gewalt ginn, musse mer probéieren, si do virdrun ze schützen.

D'Aféiere vu Sanktiounen ass eng Äntwert drop. Haut weise mer, dass mer Respekt a Wäertschätzung virun hirer Aarbecht hunn an hinne Merci soen, dass si fir eis do sinn, dann, wa mer se brauchen.

En Iwwergréff op eng Persoun, déi sech fir eist Liewen, eis Sécherheet asetzt, ass sécher och vun der Symbolik hier en Iwwergréff op eis Gesellschaft. A vu dass si am Alldag ëmmer erëm mat de schwierege Situatioune muss kënnen ëmgoen, gëllt et och, hir Sécherheet ze gewärleeschten. Déi, déi fir eis Sécherheet suerge sollen, sollten net musse fir hir eege Sécherheet fäerten. A mam Gesetz vun haut gi mer do e klore Message.

Den Artikel 269 vum Code pénal iwwert d'Rebellioun gëtt haut vervollstännegt. Déi, déi eng sougenannten „mission de sécurité civile" gewärleeschten, ginn deemno gläichgestallt mat deenen, déi d'Force publique ausüben, notamment d'Police, mä awer och eng ganz Rei aner Agenten: Giischtercher, Bannhidder, Mataarbechter vun der Douane.

Der Jurisprudenz no, an et ass virdrun och schonn ugeschwat ginn, ass d'Rebellioun als gewaltsamen Akt ze verstoen, wou eng Resistenz ausgeüübt gëtt mam But, deen, deen eng Missioun ze erfëllen huet, drun ze hënneren, dëst ze maachen. Mir droen och deemno dem Avis vum Statsrot Rechnung, andeems mer éischtens net eng weider spezifesch Infraktioun schafen, esou wéi et initial beim Projet de loi virgesi war, bei den „abstentions coupables" dësen Artikel bäizefügen, an zweetens, andeems mer awer e positiven Akt zréckbehalen, also en Akt, deen en aktiivt Handele viraussetzt. Dat ass bei kierperlecher Gewalt, notamment Schléi, awer och nom Asaz vu Waffe sécher de Fall.

An natierlech si bei dësem rechtswiddrege Verhalen och penal Sanktioune virgesinn. Den Artikel 271 wéi och déi dropfolgend stelle kloer den Tariff, dass een zu enger correctionneller Strof vun aacht Deeg bis fënnef Joer wéi och zu enger Geldstrof vun 251 bis 12.500 Euro veruerteelt ka ginn a souguer och zu enger krimineller Strof.

Eng Sanktioun huet generell ëmmer eng präventiv Funktioun. Ob natierlech de Betraffenen, deen den Iwwergréff mécht an dee situatiounsbedéngt e Verhalen un den Dag leet - zum Beispill am Affekt, Aggressivitéit duerch Alkoholkonsum -, sech ëmmer konkret bewosst ass, dass e grad eng Rebellioun gemaach huet an d'Strofmooss direkt virun Aen huet, dat ass nach eng aner Realitéit. Aweifern do d'Sanktioun, wéi bei all Strof, en dissuasive Charakter huet an dofir deen Iwwergréff net stattfënnt, bleift nach konkret ze analyséieren. Wann d'Gesetz bis a Kraaft ass, kann een dat sécher méi no suivéieren.

Op alle Fall, als Affer vum Iwwergréff huet een eng Handhab. Et kann een eng Plainte maachen an et esou net bei enger Bagatell beloossen. Et ass näämlech keng! An et gi ganz sécher Iwwergréffer, déi an der Vergaangenheet stattfonnt hunn, mä déi aus enger ganzer Rei Ursaache vun de Betraffene vun de Rettungsdéngschter net gemellt gi sinn.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, interessanterweis gouf et 2018 op der Uni Bochum am Kriminologiedepartement e Fuerschungsprojet am Land Nordrhein-Westfalen iwwert d'Verhale vu Mataarbechter aus dem Rettungswiese bei Gewaltiwwergréff. D'Resultater si ganz opschlussräich, wann och net eent zu eent op Lëtzebuerg transposabel. E puer Erkenntnisser erausgepickt, si si sécherlech och fir eis hei zu Lëtzebuerg wichteg an a Betruecht ze zéien:

D'Analys weist, dass iwwer 50 %, also iwwert d'Halschent vun deenen, déi interviewt goufen, en Iwwergréff erlieft hunn, mä deen net gemellt hunn, éischtens, well se fonnt hunn, dass et eng Bagatell ass, zweetens, well et dach näischt un der Situatioun geännert hätt, an drëttens, well esou en Iwwergréff zur Aarbecht gehéiert, also „les risques du métier".

De Projet ass iwwer eng Rei Jore gaangen. A fir d'Joer 2017 hu ronn 80 %, also aacht vun zéng keng Plainte gemaach, obwuel an Däitschland esou e rechtswiddregt Verhalen och als Rebellioun um penale Plang verankert ass.

De Constat ass also, dass natierlech en Iwwergréff net ofsehbar ass, en dréit awer zu enger Belaaschtung an enger Beanträchtegung am Asaz bäi. Et ass also engersäits och wichteg, Schoulung a Fortbildung unzebidden, fir kënnen och duerch Deseskalatioun anzewierken. Anerersäits huet sech awer och erausgestallt an dësem Projet, dass d'Beschreiwung an d'Aschätzung vun der Situatioun vun de Leitstellen net onwichteg ass, wéi awer och herno d'Nosuerg, natierlech d'psychologesch Betreiung.

Et weist also, dass dës Situatioune komplex a villschichteg sinn. Mir sollten dat och deemno hei zu Lëtzebuerg am A behalen. An eng Zesummenaarbecht mat der Uni Lëtzebuerg ass do sécherlech hëllefräich.

Zum Schluss soen ech nach hei der Rapportrice Stéphanie Empain Merci fir hire gudde mëndlechen a schréftleche Rapport a ginn d'Zoustëmmung vun der LSAP-Fraktioun.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien !

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Biancalana. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Roy Reding. Här Reding, Dir hutt d'Wuert.

M. Roy Reding *(ADR).*- Merci, Här President. Ech wäert och net abuséieren. Ech hunn dem magistrale Virtrag vum Gilles Roth, wat de juristesche Volet ugeet, net vill bäizefügen. Mir hu ganz schlëmm Fäll. Déi ginn ofgedeckt haut vun der Infraktioun vun Non-assistance à personne en danger, wat déi schlëmmsten Infraktioun ass, déi et an dësem Fall gëtt.

Mir begréissen als ADR, datt mer elo ausweiden: aner, manner schlëmm, mä trotzdeem schlëmm Behënnernesser vun deenen anere Concernéierten, déi elo gläichgestallt gi mat der Rebellioun. Dat ass eng gutt Saach. Och do musse mer legiferéieren.

A mir als ADR ginn eisen Accord zu dësem Text.

Une voix.- Très bien !

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Reding. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Marc Baum.

(Interruption)

Neen, den Här Wagner, wannechgelift!

M. David Wagner *(déi Lénk).*- Dir hutt vollkomme recht, Här Etgen, et ass de Marc Baum, deen ageschriwwen ass, mä en huet schnell misse goen. En huet mer awer trotzdeem gesot, ech soll lech matdeelen, datt mir dee Gesetzesprojet selbstverständlech mat ënnerstëtzen.

Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Wagner. An dann ass et um honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen *(Piraten).*- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, haut ass et e ganz wichtegt Gesetz, well et sinn eis Rettungsdéngschter, déi hiert Liewen all Dag an dem Asaz och riskéieren, fir eis Leit ze retten, a well am Fall vun enger Rebellioun och d'Liewe vun de Leit, déi solle gerett ginn, um Spill steet. Duerfir ass et immens wichteg, dass mer haut dëse Wee ginn, fir d'Rebellioun méi ënner Strof ze setzen.

Et ass leider e Phenomeen, dass d'Zuelen an d'Luucht gaange sinn an de leschte Joren. Dofir

géife mir Piraten och d'Regierung bieden, fir den #Respekt112, mir kënnen et och #Respekt113 nennen, weiderhin auszebauen. Et ass immens wichteg, dass mer de Respekt virun eise Rettungsdéngschter an den nächste Jore weider ervirhiewen. Et ass wichteg, fir ze soen, dass si et sinn, déi d'Liewe retten, a fir hinnen awer och e grousse Merci ze soe fir déi oft Fräizäit a Familljenzäit, déi se opferen, fir déi Leit ze retten. Dofir kann et net sinn, dass si beanträchtegt ginn duerch d'Rebellioun.

An deementspriechend wäerten d'Piraten och hir Zoustëmmung zu dësem Gesetzesprojet ginn.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Goergen. D'Regierung huet d'Wuert.

Prises de position du Gouvernement

M. Félix Braz, *Ministre de la Justice.*- Merci, Här President. Ech hunn dëse Projet de loi am Numm vun der Regierung d'lescht Joer den 9. Juli deposéiert. Dat ass awer kee Projet, deen eleng am Justizministère ausgeschafft gi wier. Am Géigendeel, deen ass an enker Zesummenaarbecht mam Innenministère, mat der Madamm Bofferding an awer och mat hirem Virgänger am Amt, dem Här Kersch, ausgeschafft ginn, a mat hire Servicer. A si hunn eis och deen néidegen Input ginn, fir eis kloerzemaachen, wéi grouss de Problem mëttlerweil zu Lëtzebuerg och ginn ass.

Dofir ass et wichteg, dass bei deem Projet, dee mer haut stëmmen, de Message net nëmmen deen ass, dass mer an Zukunft wëlle penal méi streng virgoen, wa Leit sech un d'Aarbecht vun de Sekuristen erumaachen, fir se ze behënneren, respektiv un d'Sekuriste selwer erumaachen. Mä et geet haaptsächlech fir mech och drëms, e Message erauszeginn, dass et wichteg ass, dass mer am Land eng Kultur weider developpéieren a weider stäerken, déi et erlaabt, dass déi Leit hir Aarbecht kënne maachen. An déi, déi dat net wëlle verstoen, déi mussen domadder rechnen, dass et och penal Sanktioune gëtt.

Mir haten ufänglech eng aner Approche am Projet de loi virgesinn. Op Urode vum Statsrot … Et war net direkt vun der CSV, Här Roth, et war de Statsrot ouni „h", dee suggeréiert huet, op en anere Wee ze goen. D'CSV huet sech deem ugeschloss. D'Majoritéit huet sech an der Kommissioun dem Avis vum Statsrot och ugeschloss, fir op e bëssen en anere Wee ze goen, näämlech dee vun der Rebellioun.

Mä ech kann dat, wat den Här Roth gesot huet, nëmmen ënnersträichen. D'Rebellioun ass eppes, wat duerch genuch Jurisprudenzen hei zu Lëtzebuerg definéiert ass. Dat huet eng kloer a präzis Bedeitung. Et ass net alles, wat ee sech ka virstellen u Stéierendem, och dofir automatesch eng Rebellioun am Sënn vum Code pénal. Dat huet säi präzise Sënn. An dofir fannen ech och, dass déi Ureegung, fir och ze dokumentéieren a weiderzeginn, wat genee d'Etendue ass vun der Infraktioun vun der Rebellioun, dass dat eng gutt Iddi ass.

Ech bleiwen och nach ëmmer e bëssen am Zweifel, ob dee Wee, op dee mer elo ginn, wierklech nëmme Virdeeler huet. En huet mat Sécherheet eng Rei Virdeeler. Déi hu mer an der Kommissioun diskutéiert. Déi aner Approche, déi doranner bestanen hätt, am Artikel 410-2 vum Code pénal en Alinea bäizeflécken, hätt och eng Rei Avantagë gehat.

Et hätt och eng Rei manner Exigenze gehat, contrairement zu deem, wat mer haut maache mat der Rebellioun, an hätt eigentlech d'Non-assistance à personne en danger och ausgeweit op déi, déi anerer dovunner ofhalen, de Leit, déi Assistenz brauchen, och déi Assistenz zoukommen ze loossen, mat vläicht manner contraignanten Exigenze wéi déi vun der Rebellioun, déi duerch d'Jurisprudenz präzis beschriwwen ass. Et ass also net esou, datt dat eent eng schlecht Iddi gewiescht wier an dat hei elo eng, déi nëmme gutt wier. Béides hätt seng Avantagë gehat, och déi aner Optioun.

Mä ech mengen, d'Haaptsaach ass, dass mer haut kloer dokumentéieren als Regierung, an d'Chamber och duerch hire Vott, dass mer do net wëllen duerch d'Fangere kucken, dass mer déi Saachen do eescht huelen an nach méi eescht huelen a wierklech déi musse schützen, déi Hëllef leeschten, an och déi, déi Hëllef brauchen.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Justizministesch. An dann d'Madamm Innenminister.

(Hilarité et brouhaha)

M. Félix Braz, *Ministre de la Justice.*- Dat huet den Avantage, dass mer d'Quot verbessert hunn.

(Hilarité)

Une voix.- En huet et selwer net gemierkt.

(Interruption)

Mme Taina Bofferding, *Ministre de l'Intérieur.*- Hien ass der Zäit scho viraus. Gutt!

Une voix.- Se gläiche sech …

M. Fernand Etgen, *Président.*- Madamm Innenministesch, loosst lech elo net duercherneebréngen.

(Hilarité)

Mme Taina Bofferding, *Ministre de l'Intérieur.*- Jo, wéi soll … Gutt! Als Éischt wëll ech nach der Rapportrice Merci soen an och alleguerten de Riedner an da selbstverständlech dem Justizminister fir déi gutt Zesummenaarbecht bei der Ausschaffung vun dësem Projet de loi.

Här President, Gewalt an eiser Gesellschaft, egal ob verbal, physesch, an de soziale Medien oder ganz real am Bistro, Gewalt ass ni eng Léisung. Besonnesch Aggressioune géint Persounen, déi am Déngscht vun der Allgemengheet stinn, ob se elo eng Uniform un hunn oder net, esou e Verhalen däerfe mer ni toleréieren. Dogéint, ob elo berufflech oder duerch säi fräiwëllegt Engagement, wien ebe senge Matmënsche wëllt hëllefen, dat par contre, dat bréngt eis Gesellschaft weider a mécht se ëmmer nees e Stéck méi gerecht a méi solidaresch.

Eis Rettungsdéngschter hu vill Leit, Meedercher, Jongen, Fraen a Männer, déi sech all Dag fir hir Matmënschen engagéieren an dat eben aus Iwwerzeegung an och mat ganz vill Engagement an och mat Häerz maachen.

Ech hat d'Chance, säit mengem Mandat als Ministesch an deene leschte Méint ebe ganz vill Pompjeeë kennenzeléieren, perséinlech kennenzeléieren, a war ëmmer erëm beandrockt vun deem perséinlechen Engagement, dat se hei bréngen. An dofir mécht et mech ëmsou méi rosen, an ech mengen, do schwätzen ech fir eis alleguerten heibannen, wann da grad déi Leit, déi sech jo engagéieren, déi am Asaz sinn, fir anere Leit an Nout ze hëllefen, wann da grad dës Leit aggresséiert ginn oder, eben nach schlëmmer, herno selwer Affer vu Gewalt ginn a bei hirer Aarbecht behënnert ginn, déi se eigentlech sollte maachen.

Ech hat rezent nach eng Kéier beim CGDIS nogefrot, well och virdrunner scho Chiffere genannt gi sinn. Ech hat de Moien nach eng Kéier nogefrot, an et ass effektiv esou, dass d'lescht Joer offiziell 63 Fäll gemellt gi sinn. Fir dëst Joer sinn et der 9. D'Prozedur, an dat huet d'Rapportrice och virdrunner scho gesot, ass nach relativ nei an dofir kann een effektiv nach vun enger méi héijer Donkelziffer ausgoen.

Wann et awer zu esou engem Fall kënnt, an dat wëll ech och nach eng Kéier ganz kloer betounen, da bitt de CGDIS selbstverständlech eng medezinnesch, eng psychologesch an och juristesch Hëllef fir d'Affer un. Iwwregens goufen et d'lescht Joer véier Plainten, wouvunner der zwou da viru Geriicht plädéiert gi sinn.

Dir Dammen an Dir Hären, d'Politik muss op esou Mëschten opmierksam maachen, muss reagéieren! An dat huet d'Politik och gemaach! D'Politik huet reagéiert, engersäits duerch déi Sensibiliséierungscampagne fir d'Bevëlkerung, och déi ass virdrunner scho genannt ginn, den #Respekt112, an anerersäits eben och duerch de Projet de loi, also d'Ofännerung vum Code pénal, déi Der haut da wäert stëmmen, fir dass eben an Zukunft d'Aggressioune géint Persounen aus de Service-de-secoursen dann och méi haart bestrooft kënne ginn.

An deem Kontext wëll ech awer och nach drop hiweisen, dass et wichteg ass, dass mer och an der Präventioun nach weider Efforte maachen an eis nach weider investéieren: ebe Präventioun an och de richtegen Emgang, mat Gewaltsituatiounen ëmgoen. An dofir leeën ech och ganz vill Wäert op d'Coursen am Beräich vun der Deseskalatioun, spezifesch fir d'Membere vun de Rettungsdéngschter, an awer och, wéi scho virdru gesot ginn ass, op d'Sensibiliséierungscampagnen, fir d'Leit alleguerten dobaussen doriwwer opzeklären.

An ech kann och berouegen, dass d'Campagne, eben den #Respekt112, wäert weider lancéiert ginn. Mir notzen natierlech haut de Vott, fir eben eis Campagne nach weider kënnen ze féieren a fir domadder d'Leit nach kënne weider drop opmierksam ze maachen.

Dëst gesot, wëll ech just nach eng Kéier drop hiweisen, dass et wichteg ass, dass mer déi Gesetzesännerung hei maachen. Mir brauche méi streng Strofen, ebe grad fir déi éiweg Onverbesserlech. A virun allem brauche mer dës Strofen, fir eis Leit am Asaz ze schützen.

Et soll heeschen: Null Toleranz géigeniwwer esou engem Verhalen, géigeniwwer Aggressioune vun de Pompjeeën. Ech mengen, dat gëtt haut mam Vott nach wesentlech méi däitlech wéi et schonn ass. An dofir wëll ech der Chamber mäi Merci ausschwätzen, dass Der dat maacht. An ech profitéieren dann och nach vun der Geleeënheet, fir all deene Leit Merci ze soen, déi sech all Dag fir eis engagéieren an do sinn, fir dann an Nout ze hëllefen, wann et drop ukënnt.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien !

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Madamm Innenministesch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7340. Den Text steet am Document parlementaire 7340[4].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7340 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Duerno de Vote par procuration. De Vott ass elo ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mmes Carole Hartmann et Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana, Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Lydia Mutsch ;

MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen, Henri Kox, Mme Josée Lorsché, MM. Charles Margue et Roberto Traversini ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

8. 7351 - Projet de loi relative à l'accessibilité des sites internet et des applications mobiles des organismes du secteur public

Als nächste Punkt hu mer de Projet de loi 7351 iwwert den Zougang zu Internetsitten a mobillen Appen aus den ëffentleche Secteuren. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Diane Adehm, d'Madamm Lydia Mutsch, den Här Marc Hansen, den Här Roy Reding an den Här Marc Goergen.

D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Eugène Berger. Här Berger, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Digitalisation, des Médias et des Communications

M. Eugène Berger *(DP), rapporteur.*- Merci, Här President. Wann een den Titel vum Projet de loi liest, da geet rieds vun Internet/App. Et kann een also dovunner ausgoen, datt et en technesche Projet ass. Dat ass et sécherlech och, mä dëse Projet ass awer och nach vill méi:

Et ass an éischter Linn a virun allem e Projet am Sënn vun der Inklusioun vun all de Bierger an eis nei, modern Gesellschaft. Mir liewen näämlech an enger Gesellschaft, déi een ëmmer méi kann als digital Informatiounsgesellschaft bezeechnen. Ëmmer méi ginn d'Informatiounen, d'Noriichten, d'Matdeelungen, déi all d'Bierger concernéieren, nach just iwwert den Internet zougänglech, dee lues a lues de Pabeier verdrängt respektiv komplett ofléist.

An ech mengen, eis Suerg muss et sinn, datt duerch déi digital Technologien net eng Rei vu Matbierger ausgeschloss ginn oder an hirem Recht, an hire Méiglechkeeten op Informatiounen ageschränkt ginn.

Wat mer also hei maachen, ass ee Projet de loi, wou mer och eng Direktiv ëmsetzen an national Recht mam Zil, fir d'Accessibilitéit vun den Internetsitten an Appe vun ëffentlechen - ëffentlechen! - Organisme fir all Bierger, och fir Bierger mat Handicap, sief dat e kierperlechen oder e kognitiven Handicap, ze garantéieren. Also d'Recht op Informatioun, e fundamentaalt Recht an eiser Gesellschaft, gëtt eigentlech hei un déi nei, digital Informatiounsgesellschaft ugepasst.

Ech mengen, wou fënnt een essenziell wichteg ëffentlech Informatiounen, Matdeelungen, Noriichten, Avisen? Dat ass eben hautdesdaags ëmmer … Ben, dat ass also bei de Ministèren, den Internetsitte vun de Ministèren, den Internetsitte vu Verwaltungen, den Internetsitte vun de Gemengen an esou weider.

Dat ass jo och eppes, wat mer férderen, wat mer jo alleguerten och wëllen. Et steet och am Koalitiounsaccord, datt mer weider kucken, fir wierklech alleguerten déi ëffentlech Verwaltunge kënnen digital opzestellen. Op där anerer Säit musse mer dann awer och derfir suergen, datt den Accès, d'Verstoe vun deenen Informatioune vun den ëffentleche Verwaltunge fir jiddwereen zougänglech muss gemaach ginn.

Ech mengen, nodeems d'Regierung d'lescht Joer schonn déi däitsch Gebärdesprooch offiziell unerkannt huet, hu mer eis och am neien …, oder huet d'Regierung sech an hirem neie Koalitiounsaccord ganz däitlech fir d'Inklusioun an d'Gläichberechtegung vun alle Bierger ausgeschwat. A mat dësem Gesetz - et ass effektiv och eng Direktiv, déi mer voll droen - gëtt e weidere wichtege Schrëtt gemaach am Beräich eben hei dann net nëmmen einfach vun der Inklusioun, mä och vun der digitaler Inklusioun.

Ech ginn net op de ganze Projet an, vläicht just e puer Detailer, fir ze präziséieren:

Et ass esou, datt all ëffentlech Organismen, dat heescht souwuel Verwaltunge vum Stat, de Gemengen, awer och Organismes de droit public, dann elo hir Internetsäiten an och mobill Appen/Applikatiounen esou gestalte mussen, datt se konform si mat enger Rei vu präzisen Norme vun Accessibilitéit. Dat sinn Normen, déi net mir hei zu Lëtzebuerg eleng hunn oder hei erfonnt hunn, mä dat sinn Normen, déi vun der EU virgi ginn, ausgeschafft gi sinn.

Konkret heescht dat, datt all Inhalt op engem Site esou duergestallt soll ginn, datt Leit mat engem Handicap, engem kierperlechen oder engem kognitiven Handicap, kënnen op eng, ech soen emol, alternativ Aart a Weis Zougang zu der digitaler Informatioun kréien.

E Beispill: Generell hu mer jo - dat ass d'Quintessenz vum Digitalen, kéint ee scho bal soen - Informatiounen op eng visuell Manéier duergestallt. Dat ass entweder d'Schrëft oder d'Bild. Mir hunn och eng Rei Leit an der Gesellschaft, déi net gutt gesinn, déi vläicht guer net gesinn. An et muss een also kucken, datt also och déi Informatiounen, och wa se elo digital sinn, trotzdeem esou verschafft ginn, datt se awer och fir déi Leit accessibel sinn.

Wéi kann dat dann hei geschéien? Dat ass, datt een zum Beispill eng Audioversioun huet, wann een do en Text huet. Et si Leit, déi dat also net kënne liesen, well se net gesinn, datt se dann awer eng Audioversioun hunn, datt si se dann awer kënne lauschteren. Oder et sinn och Leit, déi ganz schlecht gesinn, och mat Brëll, datt een also och eng Versioun mécht, wou een dann d'Schrëft ka méi grouss maachen, fir datt d'Leit dat kënne kucken.

An anerersäits ginn et och Situatiounen, wou Leit net gutt héieren oder guer net héieren. Et huet een awer och dann um Internet zum Beispill Videoen, wou Saachen erkläert ginn, datt een also dann och muss kucken zum Beispill bei esou Videoen, wann dat de Fall ass bei ëffentleche Verwaltungen, datt een do dann Ënnertitele virgesäit, fir datt déi Leit dat awer da kënne liesen.

Wat och nei ass, dat ass de Gebrauch vun der sougenannter „leichte Sprache" op Däitsch oder „liicht Sprooch" op Lëtzebuergesch. Konkret heescht dat, datt jo ganz oft administrativ Texter relativ komplex geschriwwe sinn, an déi mussen och heiansdo esou geschriwwe sinn, well et dann, ech soen emol, e Paraphrasage ass vun engem Gesetz an esou weider. An heiansdo huet och souguer den Normalbierger da Schwieregkeeten, se ze verstoen, well en net an deem Langage dran ass. An et ass also och esou, datt dann eben och Versioune musse proposéiert, presentéiert ginn, fir datt dat also och fir jiddweree liicht ze verstoen ass, fir datt dat och fir Leit, déi vläicht net déi eng oder aner Sprooch perfekt beherrschen, ze verstoen ass.

Ech mengen, et gëtt jo och schonn déi eng oder aner Parteien, déi zum Beispill hir Wahlprogrammer oder hir Internetsitte schonn esou mat „leichter Sprache" och presentéieren.